

Aan
de gemeenteraad

Datum 14 mei 2024
Zaaknummer 2024-0048847
Betreft Indienen Zienswijze Concept Jaarstukken 2023, Concept Voorjaarsbrief 2024 en Concept begroting 2025 – 2028 Gemeenschappelijke Regeling Sociaal (GR Sociaal)

Vergadering van Portefeuillehouder: Chris van Benschop
Begrotingsprogramma Gezond, Sociaal en Zorgzaam Dordrecht
Kernteam/Opgave: Ruimtelijke Kwaliteit - Ruimtelijke Projecten & Realisatie
Auteur: Eelke Kraaijeveld
E-mail: e.kraaijeveld@dordrecht.nl
Verantwoordelijke:
Openbaar: Ja

Voorgesteld besluit

bijgesloten zienswijze in te dienen op de voorliggende stukken van de GR Sociaal.

Deadline

Uiterlijke behandeling in collegevergadering van 14 mei 2024. Alle GR-en staan geagendeerd op 18 juni 2024 in de gemeenteraad.

Raadsvoorstel

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

Het is de bevoegdheid van de raad van de deelnemende gemeente aan een gemeenschappelijke regeling (GR) om een zienswijze op de (resultaatbestemming) Jaarstukken, de Voorjaarsbrief, en de primaire begroting van die GR kenbaar te maken. Het recht om een zienswijze te uiten is wettelijk geregeld via de Wet gemeenschappelijke regelingen. Het Dagelijks bestuur (DB) van de GR voegt de zienswijzen van de deelnemers bij de betreffende stukken en geeft daarop zijn reactie mee aan het Algemeen bestuur (AB) om zaken uit de zienswijze wel of niet over te nemen. Het AB van de GR stelt - na weging van de zienswijzen en de argumenten van het DB - de stukken definitief vast. Dat kan bijvoorbeeld een geamendeerde begroting zijn naar aanleiding van de zienswijzen, maar dat hoeft niet. Een GR *hoeft* de zienswijzen niet te volgen. Dat is omdat soms zienswijzen tegenstrijdig kunnen zijn, dan zal de GR een keuze moeten maken.

Elke gemeente heeft een vertegenwoordiger in het AB, niet alle gemeenten zitten in het DB. Dordrecht heeft momenteel een bestuurder als voorzitter in het DB en AB en heeft daarnaast een tweede bestuurder in het AB van de GR Sociaal.

Wat is het doel?

Voor u liggen de Concept Jaarstukken 2023, Concept Voorjaarsbrief 2024 en Concept begroting 2025 – 2028 van de GR Sociaal. De jaarstukken blikken terug op het afgelopen jaar en bevatten een voorstel voor bestemming van het financieel resultaat; de voorjaarsbrief rapporteert over de voortgang in uitvoering van het lopende jaar op basis van de begroting 2024; de concept begroting 2025-2028 legt de bestuurlijke opdracht en bijbehorende middelen voor de komende jaren vast (2025-2028).

De bijgevoegde concept zienswijze is bedoeld als voorzet/advies van ons college. Aangezien het uw zienswijze betreft, kunt u uiteraard andere accenten aanbrengen, teksten schrappen of toevoegen. Of zelfs besluiten helemaal geen zienswijze te uiten, ondanks dat ons college een voorzet voor een zienswijze heeft gedaan. Het gaat om wat u als sturing aan de GR Sociaal wenst mee te geven.

Wat zijn per besispunt de argumenten en wat is hierop de toelichting?

Bijgesloten zienswijze in te dienen op de voorliggende stukken van de GR Sociaal

Gemeenten worden in hun eigen meerjarenbegroting geconfronteerd met grote financiële tekorten. Daarnaast zien we een toename van beroep op regelingen in het sociaal domein en dat we bijvoorbeeld in de Wmo en bijstand een hoog uitgavenniveau hebben. Dit alles bij elkaar vraagt om ombuigingen binnen de gemeenten en bij verbonden partijen. Door middel van een zienswijze kunt u verbonden partijen de door u gewenste richting meegeven.

Gezien het voornoemde belang van de GR Sociaal en de financiële situatie bij de gemeente adviseren we u een zienswijze in te dienen bij de GR Sociaal. Voor de inhoud van de voorgestelde zienswijze verwijzen wij u naar bijgevoegde (concept)zienswijze.

Achtergrondinformatie bij de zienswijze

1. Implementatie vastgestelde visie sociaal domein

De GR Sociaal schetst terecht dat gemeenten voor financiële uitdagingen staan richting 2026, onder andere door 'het financieel ravijn' dat veroorzaakt wordt door de landelijke wijziging in financieringssystematiek voor gemeenten. Los daarvan heeft het sociaal domein te maken met oplopende kosten. Vandaar dat de opdracht is gegeven tot de bestuurlijke opdracht "toekomstbestendig sociaal domein". In het verlengde van de, door de raad vastgestelde, visie Sociaal Domein is het van belang dat een deel van de ombuigingen tot stand komt door een integralere samenwerking tussen de GR Sociaal, de DG&J en het lokale aanbod. Bijvoorbeeld door een bredere en nabije toegang vanuit het perspectief van de inwoner te organiseren, samenwerking tussen het lokale aanbod en het aanbod van de GR Sociaal voor mensen met een afstand tot arbeidsmarkt en het gebiedsgericht inkopen van ondersteuning.

2. Niet meegaan met de voorgestelde verhoging van de begroting 2024 (voorjaarsbrief) op het onderdeel minimabeleid

Vanaf 2024 is de uitvoering van het SMS-Kinderfonds geen taak meer van de GR Sociaal. Het onderdeel SMS-Kinderfonds is uit de begroting van de GR Sociaal gehaald en ondergebracht in de lokale begroting. Hiermee daalt de omvang van het minimabeleid op de begroting van de GR Sociaal. De voorgestelde stijging van de begroting 2024 minimabeleid ten opzichte van de realisatie 2023 is een stijging van 21% (exclusief SMS-Kinderfonds + € 1 miljoen). In de beleidsdoelstellingen van de begroting 2024 wordt gestreefd naar een groei van het gebruik van het minimabeleid van 10% per jaar. De verhoging in de voorjaarsbrief is niet reëel en zal naar verwachting leiden tot een nieuwe onderbesteding in 2024. Voorgesteld wordt om in de zienswijze op te nemen niet akkoord te gaan met de voorgestelde verhoging van de begroting 2024 en daarmee ook de begroting 2025 minder hard te laten stijgen.

3. Houdbaarheid Wmo

De gemeente Dordrecht is bij de meicirculaire 2022 door het Rijk gekort op de algemene uitkering in verband met in te voeren preventieve maatregelen die het beroep op de Wmo moeten laten afnemen. Deze maatregelen komen voort uit het landelijk coalitieakkoord. De korting valpreventie (oplopend tot € 111.000,- per jaar) is bij eerdere begrotingen in Dordrecht al ten laste van het begrotingsresultaat verwerkt en niet direct als korting op het programma sociaal. Een tweede korting houdt verband met de herinvoering van een inkomensafhankelijke bijdrage Wmo (circa € 580.000,- per jaar en vanaf 2026). Deze kostendaling is in de Dordtse begroting taakstellend verwerkt op het programma Sociaal. De GR Sociaal heeft echter in haar begroting deze maatregelen buiten beschouwing gelaten, omdat landelijke besluitvoering en wetgeving nog niet is afgerond. Omdat de kans zeer groot is dat deze gewijzigde regelgeving doorgang gaat vinden en wij lokaal een sluitende begroting (inclusief Rijkskorting) moeten opstellen vragen wij de GR Sociaal deze maatregel ook in haar meerjarenbegroting te verwerken.

Tot slot zoeken naar we meer maatregelen die de oplopende Wmo-kosten kunnen drukken. Wij zien in andere gemeenten goede resultaten met het gebiedsgericht aanbesteden. Graag zouden we daarom met de GR Sociaal in gesprek komen om dit ook in de Drechtsteden meer toe te passen.

4. Restitutie energietoeslag 2023 is nog niet bekend c.q. verwerkt

Uit tussentijdse cijfers kunnen we opmaken dat de energietoeslag 2023 substantieel minder uitgekeerd is dan de verwacht. De invoering van de vermogenstoets zorgt ervoor dat minder inwoners recht hebben op de energietoeslag 2023.

Gemeenten hebben het geld voor de energietoeslag 2023 in twee delen ontvangen van het Rijk, in de decembercirculaire 2022 (€ 4,1 miljoen) en in de decembercirculaire 2023 (€ 6,8 miljoen). Het volledige bedrag is als voorschot overgemaakt naar de GR Sociaal. De GR Sociaal geeft aan in de jaarstukken 2024 (in maart 2025) inzicht te geven in de realisatie en de hoogte van de onderbesteding en daarna het resterende bedrag terug te betalen. In de zienswijze wordt daarom de GR Sociaal verzocht eerder inzage te geven in de realisatie van de energietoeslag en deze ook eerder te restitueren aan de gemeente. Ons college zal u een voorstel doen voor de bestemming van deze niet bestede middelen voor armoedebestrijding.

Wat zijn kanttekeningen en/of risico's bij dit voorstel?

Het AB kan (aspecten van) de zienswijze naast zich neerleggen. De meerderheid van het AB beslist of de zienswijze wordt overgenomen.

Welk (participatie)proces is doorlopen om tot dit voorstel te komen?

De GR Sociaal heeft ter kennisname en/of reactie haar (concept) Jaarstukken 2023 (GR Sociaal en Drechtwerk), hun voorjaarsbrief 2024 en hun primaire Begroting 2025-2028 aan uw raad aangeboden.

Hoe wordt dit betaald?**Jaarstukken 2023 van GR Sociaal**

De werkelijke Dordtse inwonerbijdrage (exclusief dienstverleningsovereenkomsten) aan GR Sociaal is € 169.653.000,- in 2023. In de Voorjaarsbrief 2023 van de GR Sociaal was deze bijdrage geprognostiseerd op € 160.401.000,-. We hebben de effecten van de jaarstukken 2023 van de GR Sociaal verwerkt in onze jaarstukken 2023.

Voorjaarsbrief 2024 van GR Sociaal

De extra kosten voor Dordrecht voor met name uitvoering van regelingen, hogere prijzen en cao-ontwikkelingen zijn circa € 7 miljoen in 2024. De meerkosten voor 2024 leiden gedeeltelijk tot het verlagen van het Dordtse begrotingsresultaat 2024. We verwerken dit in de Perspectiefnota 2025. Net als eerdere jaren verwerken wij de bijstelling voor verwachte kosten bijstand neutraal in de begroting, door een even grote rijksbijdrage op grond van de BUIG op te nemen. We zien de laatste jaren hier een tekort op ontstaan. Hiermee is er dus enige onzekerheid in de begroting opgenomen.

Primaire begroting 2025-2028 van GR Sociaal

De inwonerbijdrage op basis van de begroting 2025 voor Dordrecht aan de GR Sociaal stijgt naar € 177 miljoen en levert op het eerste gezicht een kostenstijging op van € 13 miljoen. (De begroting 2025 in Dordrecht hield rekening met circa € 164 miljoen, exclusief zo'n € 25 miljoen directe bijdragen voor met name opvang en beschermd wonen.) De gemeente Dordrecht kan de meerkosten deels opvangen uit directe rijksbijdragen (specifieke uitkeringen) die hiertegenover staan (circa € 5 miljoen). Daarnaast is er het accres van de Algemene uitkering (bijstelling gemeentefonds) welke zoals gebruikelijk in de Perspectiefnota 2025 wordt verwerkt. We verwerken ook het structurele financiële effect van de Begroting 2025 GR Sociaal in de Perspectiefnota 2025.

Wat is het vervolg op het raadsbesluit?

De griffie informeert de GR Sociaal schriftelijk na het raadsbesluit over de zienswijze.

Het college van Burgemeester en Wethouders

De raad van de gemeente DORDRECHT;

gezien het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van 14 mei 2024 inzake Indienen Zienswijze Concept Jaarstukken 2023, Concept Voorjaarsbrief 2024 en Concept begroting 2025 – 2028 Gemeenschappelijke Regeling Sociaal (GR Sociaal);

gelet op artikel 192, lid 1 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

bijgesloten zienswijze in te dienen op de voorliggende stukken van de GR Sociaal.

Aldus besloten in de vergadering van